

Bomenverordening inbreng organisaties en inwoners

Inhoud

1	Inventarisatie 2021	2
2	Verslagen gesprekken organisaties 2023	3
2.1	LTO Noord	3
2.2	Bomenstichting Achterhoek	4
2.3	Provincie Gelderland.....	7
2.4	Kleine Kernen Berkelland	8

1 Inventarisatie 2021

In 2021 is aan diverse organisaties en via een enquête aan inwoners gevraagd om inbreng te geven voor de Bomenverordening van de gemeente Berkelland. Van de volgende organisaties is schriftelijk of in een gesprek inbreng geweest: VAN Berkel en Slinge, Kleine Kernen Berkelland, Provincie Gelderland, LTO, Bomenstichting Achterhoek, Stichting Natuurlijk Achterhoek, IVN en diverse raadsfracties. Aan de enquête hebben 35 mensen deelgenomen.

In het volgende schema is de inbreng van organisaties en inwoners in 2021 kort samengevat:

Onderwerp	Reacties
Bomenlijsten erven en tuinen	Wisselend
Bomenlijsten binnen de kom	Algemeen positief over Bijzonder bomenlijsten voor de bebouwde kom.
Leges	Algemeen als hoog ervaren Voor dode bomen goedkoper of gratis
Lange procedure voor vergunning	Vooral probleem bij dode bomen Mogelijkheden voor melding ipv vergunning
10 cm diameter als grens vergunning	Wisselend
Herplant	Algemeen als hoog ervaren in de berekening Vragen over locatie van de herplant
Communicatie	Voorgesprek en advies gewenst Informatie kan beter, en begrijpelijker bijvoorbeeld infographics Meer eenvoud gewenst in regels en taalgebruik Veel verwijzingen en uitzonderingen.
Onderhoud en vergunningplicht	Bestaat onduidelijkheid over, betere uitleg gewenst. Aandacht gevraagd voor verhogen van 20% snoei vergunningplicht naar 25% Wisselend over vergunningvrij onderhoud, zoals dunning.
Landschap en cultuurhistorie	Behoud van coulissenlandschap en cultuurhistorische elementen van belang
Biodiversiteit en klimaat	Algemeen aandacht voor gevraagd. Aanplant stimuleren, evenals behoud van oudere bomen, en onderbeplanting.
(Verkeers)veiligheid	Vooral langs doorgaande (provinciale) wegen
Bomenverordening overlap Wet natuurbescherming	Goede afstemming gemeente en provincie blijft van belang
Dienstverlening gemeente	Algemeen positief

2 Verslagen gesprekken organisaties 2023

De Bomenverordening 2023 is in hoofdlijnen voorgelegd aan de eerder betrokken organisaties. De heeft geleid tot 4 gesprekken met organisaties. De beknopte verslagen van de gevoerde gesprekken zijn hieronder weergegeven. Het betreft de volgende organisaties: LTO, Provincie Gelderland, Bomenstichting Achterhoek en Kleine Kernen Berkelland.

De gesprekken zijn gevoerd door wethouder A. van Gijssel en ambtelijk (beleidsadviseur); met uitzondering van de provincie Gelderland, waar het gesprek is op ambtelijk niveau heeft plaatsgevonden.

2.1 LTO Noord

Verslag

Gesprek op 22-2-2023

Begin 2021 hebben we met diverse organisaties gesproken over een nieuwe bomenverordening.

In een brief van 31 januari 2023 hebben we de betrokken organisaties gevraagd om in gesprek te gaan over de hoofdlijnen van een voorstel voor een nieuwe bomenverordening.

Vanuit LTO Noord de volgende punten:

- Waarom vergunningplicht vanaf 10 cm doorsnede buiten de bebouwde kom? Omdat veel landschapselementen ook bestaan uit ondergroei en beplanting in ontwikkeling. Hier is LTO het niet mee eens, en vinden dit te dun.
- Goede omschrijving geven wat is hakhout, dunning, snoei. En wanneer is dan een vergunning nodig.
- Wanneer is een boom dood? Dan ben je eigenlijk al te laat om te zagen vaak. Melden, en dan komt er iemand langs van de gemeente. En is de boom niet dood maar levert wel gevaar, dan blijft de mogelijkheid voor noodkap (toestemming gemeente op korte termijn).
- Herplant zoals nu de berekening is, niet uit te leggen. Dit is nu veel te fors als je de berekening volgt.
- Flexibeler er in gaan zitten is uiteindelijk voor biodiversiteit en landschap beter omdat mensen dan eerder genegen zijn om iets te planten.
- Eens met verlagen leges.
- Toezegging dat LTO nog naar het voorstel kan kijken en ook voor het voorstel herplant voordat het naar de besluitvorming gaat.
- Amerikaanse vogelkers meldingsplicht, eens.
- 25% snoei uitgelegd, en eens.
- Regulier onderhoud wat is dit, als het gaat om een singel. Hoeveel (%) mag je daar kappen/snoeien zonder vergunning?
- Als je een stuk snoeit in een bos, dan komt er betere ondergroei.
- Fruitbomen worden die vrijgesteld van vergunning?
- Opgaand hout, als je dit niet wilt behouden (zoals opslag) dan moet je dit weghalen voor dat het 10 cm doorsnede bereikt heeft.
- In de slootkant zou je beplanting altijd vergunningsvrij weg moeten kunnen halen.

- Er zit verschil in de ambtenaren die het beoordelen, ze weten zelf niet altijd hoe het in elkaar zit.
- Het gaat er volgens LTO om, dat biodiversiteit, landschap en oppervlakte hout zelfde blijft.
- Vaak als je het verjongt, en zaagt, en jong hout de kans geeft, is er meer biodiversiteit.
- Snoeien is groeien
- Niet alle oudere aanplant koste wat kost behouden, soms is het beter om de onderbeplanting meer kans te geven.
- Veel berken en beuken zijn dood gegaan.
- Inpassingsgroen ook vergunningplichtig? Wat is dit? Antw: als je bij een vergunning een voorwaarde opgelegd krijgt door de gemeente, dan is dit ook vergunningplichtig als je het wilt kappen/verwijderen.
- Als je een sloot wilt graven kun je dan ook inpassingsgroen als voorwaarde opgelegd krijgen? Dit was bij een lid het geval. (navraag: dit ging om het aanplanten van knotwilgen als voorwaarde in een aanlegvergunning voor een watergang)
- Minder muur/drempel, maar eerder in gesprek komen. Prima.
- Herplant voor een dode boom is voorstel 1 boom. Voor gewone vergunning kap? Dan geldt een andere berekening, hiervoor komt nog een uitwerking.
- Niet alles dichtspijkeren. En geef ook mogelijkheid bij herplant dat mensen fruitbomen mogen terug planten.
- Waarom valt het ook onder de provincie, als het meer dan 20 bomen in een rij is. Het lijkt een dubbele regeling, maar dat gaat in overleg tussen provincie en gemeente. Provincie (Wet natuurbescherming/eerdere boswet), vraagt alleen compensatie van oppervlakte. Gemeente kijkt nog wat breder. Als je alleen bij de provincie meldt, geeft provincie dit dan door aan de gemeente en andersom?
- Bij herstel landschapselementen project veel mis gegaan. Hadden ze graag bij betrokken willen worden.

2.2 Bomenstichting Achterhoek

Verslag

Gesprek op 9-3-2023

Begin 2021 hebben we met diverse organisaties gesproken over een nieuwe bomenverordening.

In een brief van 31 januari 2023 hebben we de betrokken organisaties gevraagd om in gesprek te gaan over de hoofdlijnen van een voorstel voor een nieuwe bomenverordening.

- Bomenstichting Achterhoek: Vorige keer (2021) was er ook een enquête, maakt dat deze keer ook deel uit van de ronde? Antwoord: nee, we hebben alleen de organisaties die we 2 jaar geleden hebben geconsulteerd gevraagd om weer hierover input te leveren.

- Bomenstichting Achterhoek: Is er een verslag van in te zien van de enquête die is gehouden in 2021? Antw: Deze is niet openbaar. Komt die openbaar? Antw: Daar maken we nog wel een overzicht van.
- Van Gijssel: Erven en tuinen buiten de bebouwde kom, blijft een bomenlijst voor gelden. Dit is een afspraak gemaakt in het coalitieakkoord. Voor binnen de bebouwde kom is er een inventarisatie gemaakt, dit wordt publieksvriendelijk inzichtelijk gemaakt. Dit willen we ook voor buiten de kom voor de erven en tuinen op deze manier gaan doen, met een foto en paspoort per boom. Bomenstichting Achterhoek: geen principiële bezwaren mits er nu wel een volledige inventarisatie plaatsvindt. En mits er met een grotere frequentie actualisatie plaatsvindt. Ca. 20 jaar zoals nu zonder herinventarisatie is volgens de BSA onvoldoende. Een dergelijke lijst realiseert dan niet meer het beoogde doel. Is er goed gekeken naar effectiviteit, kosten, efficiëntie, continueren van deze optie? Eveneens het actueel houden van de lijst?
Van Gijssel: stel dat een boom is omgewaaid, wat kan er dan misgaan als dit niet direct wordt aangepast. Bomenstichting Achterhoek: De lijst was al niet compleet, er stonden diverse grote bomen niet op de lijst (inschatting 30%). En bij een grote storm was niet één boom maar waren vele tientallen bomen omgewaaid. Dat is de kwetsbaarheid van deze systematiek. Als er goed geïnventariseerd wordt en goed wordt bijgehouden heeft BSA geen bezwaren. Ze denkt alleen dat het meer werk is en niet efficiënt: arbeidsintensiever en niet kostendekkend. Als daar financiële middelen voor zijn heeft ze er mits voorwaarden gerealiseerd worden geen moeite mee.
- Bomenstichting Achterhoek: denkt dat gemeente zal zien dat veel bomen die op de lijst stonden, in de praktijk verdwenen zijn. Wat gebeurt in die situaties? Hier is nog geen antwoord op.
- Bomenstichting Achterhoek: vindt de hoogover problematiek waarin we nu zitten belangrijk. Ervaringen in de Achterhoek met grote droogte, duizenden extra bomen die dood gaan. De grote problemen spelen nu: klimaat/hitte/droogte leefomgeving, biodiversiteit. Wij ervaren het nu en hier ook. Het is een mondiaal probleem en vraagstuk met groot maatschappelijk belang. Vanuit dat perspectief grote urgentie tot extra vergroening.
- Gedachtenwisseling strategie: vanuit gedragswetenschappen: boodschap hoe ernstig het nu is met klimaat en biodiversiteit, moet je als bestuur urgentie duidelijk maken. Daarbij hoort ook grenzen stellen. Van Gijssel: denkt hier anders over. Het land en het groen, dat is van de eigenaar. En hij wil niet de keuze maken om voor iedereen tot ver achter de komma te bepalen wat ze wel of niet mogen. Het is niet alleen het klimaat wat er geldt, maar je hebt het over mijn en dijn, en diverse ander belangen.
- Bomenstichting Achterhoek: met besluiten geeft een bestuur ook een boodschap af. Bomenstichting Achterhoek: ziet het als onvermijdelijk om de autonomie die mensen hebben te verminderen om daarmee het algemeen belang in crisissituaties te dienen. De tijden veranderen en dit leidt tot andere beslissingen. Van Gijssel: niet mee eens. Op zo'n manier is hij beducht voor polarisatie, waarbij je een averechts effect krijgt. Je bereikt meer als je mensen het gevoel geeft dat ze zelf iets kunnen doen. Bomenstichting Achterhoek: bij crisis (dat is nu) beide. Maar ruimte die er was is er nu niet meer.
- Bomenstichting Achterhoek: wat bedoelen jullie met 'in gesprek komen, het goede gesprek' als ze beplanting willen kappen. Ze ervaart dat de medewerkers van de gemeente al heel goede gesprekken voeren, en goede kennis hebben. Die communicatie zou eigenlijk niet alleen door de ambtenaren moeten worden gedaan, maar ook vanuit het bestuur moet je

uitstralen wat belangrijk is en dit uitleggen. Van Gijssel: we werken heel veel met het overleg model. En we krijgen mensen daarbij mee, bijvoorbeeld LTO. Bomenstichting Achterhoek: platteland is meer dan alleen boeren.

- Kostenverlaging leges, Bomenstichting Achterhoek: prima
- Inventarisatie tuinen, Bomenstichting Achterhoek: goede omschrijving is belangrijk
- 25 % snoei ipv 20% daar ziet Bomenstichting Achterhoek dat we als signaal geven dat er nog ruimte is, en die is er volgens haar niet. Ziet gezien toestand bomen liever reductie snoeioppervlakte.
- Dode bomen: Bomenstichting Achterhoek vindt herplant 1 op 1 bij dode bomen te mager. Herplant minimaal niet minder dan nu. Er sterven erg veel bomen. Als toelichting op herplant duidelijker/begrijpelijker kan prima. Maar niet minder herplant.
- Wat is het voordeel van een melding? Antwoord: Dit is o.a. handelingssnelheid en vriendelijke manier omdat het een dode boom is.
- Bomenstichting Achterhoek: ziet geen reden voor wijzigen kapaanvraag in melding. Hiervoor is er al beleid: noodkap. Juridisch heeft een melding gevolgen. Afgesproken is dat dit nog in beeld wordt uitgezocht.
- Herplant, Bomenstichting Achterhoek: wat haar betreft dezelfde berekening behouden. Ze wil graag alle verlies aan volume met herplant direct compenseren met herplant. Ziet liever toename van volume, wat een bijdrage is ook voor hittestress. Duidelijker maken wat haar betreft prima, maar de hoeveelheid herplant mag wat haar betreft niet minder zijn. Omdat we de tijd niet hebben om te wachten tot dat de herplant weer groot is (dit ook i.v.m. biodiversiteitsbijdrage bomen die bij herplant altijd minder is. Duurt lang voordat biodiversiteitsbijdrage herplant gelijkwaardig is).
- Amerikaanse vogelkers, als dit echt een boom is, prima om deze soort te kappen maar Bomenstichting Achterhoek wil wel graag ook met herplant eisen dat zelfde volume weer terugkomt.
- Bomenstichting Achterhoek: bij snoei meer kijken hoe dit wordt gedaan (handhaven), nu wordt vaak met grote snijvlakken gesnoeid, en dit is slecht voor de bomen. Als het zaagvlak te groot is, gaat de boom dood. Gemeente: ook door de droogte kan het zijn dat er veel meer gesnoeid moet worden, en dit moet natuurlijk wel professioneel gebeuren. Bomenstichting Achterhoek: wil dit graag aangescherpt hebben. Getoonde snoeivlakken zijn niet acceptabel. Daar zijn aanwezigen het over eens.
- Bomenstichting Achterhoek: Veel bewoners van goede wil, maar veel mensen leven nog met de gedachte dat we genoeg groen hebben. Volgens Bomenstichting Achterhoek moet er meer bij.
- 10 cm diameter in buitengebied is prima wat Bomenstichting Achterhoek betreft. Ook vergunningplicht inpassingsgroen prima, goed op handhaven.
- Bomenstichting Achterhoek: klimaatverandering: als je meer zon op de stam krijgt door rigoureuus snoeien en dunnen is er meer kans op de eikenprachtkever. Er gaat veel mis door vergunningvrij dunnen.

2.3 Provincie Gelderland

Verslag

Gesprek op 13-3-2023

Begin 2021 hebben we met diverse organisaties gesproken over een nieuwe bomenverordening.

In een brief van 31 januari 2023 hebben we de betrokken organisaties gevraagd om in gesprek te gaan over de hoofdlijnen van een voorstel voor een nieuwe bomenverordening.

- Provincie: Basis snoeien is die aangepast? Gemeente: Ja voorstel is van 20 verschoven naar 25 % snoei, conform handboek bomen norminstituut.
- Noodkap, soms is het lastig om dit snel te regelen. Wordt dat ook aangepast? Ja, bedoeling om dode bomen te kunnen melden ipv vergunningaanvraag, waarna op korte termijn actie mogelijk is. Bij niet dode bomen: als de boom nog niet dood is, maar gevaar oplevert dan blijft de mogelijkheid om noodkap aan te vragen (via burgemeester) Herplant dode boom voorstel is 1 op 1.
- Herplant wat wordt de nieuwe berekening? Gemeente: Waarschijnlijk een diameter klasse indeling met 1 tot max 4 bomen per gekapte boom ipv berekening op basis van kroonvolume. Transparant en duidelijk.
- Provincie: Best dramatisch als je bij kap van een grote boom veel terug moet planten. Zoals de berekening nu is, is het buitenproportioneel. Provincie heeft meegemaakt dat er 10 of 25 bomen herplant terug moest komen. Het mag natuurlijk de gelegenheid hebben om te groeien. Werkbaar zowel in dagelijks onderhoud als projecten.
- Provincie maakt zich ook sterk voor meer bomen en diversiteit.
- Mag herplant ook op een andere plek dan waar gekapt is? De provincie heeft de werkwijze 'Bomen langs provinciale wegen' vastgesteld, waarbij is aangegeven dat herplant moet plaatsvinden buiten de obstakelvrije zones. Dit in verband met veiligheid. Ook moet rekening gehouden worden met kabels en leidingen en dergelijke.
Er is een overlapping met de regels van de provincie. Vanuit de provincie wordt vooral gekeken naar areaal, kwantiteit. Gemeente Berkelland wil toch meer invloed hebben op bijvoorbeeld wat er terugkomt als herplant (kwaliteit). Grip op landschapskenmerken ed. Hier is al goed overleg over tussen provincie en gemeente zodat er een eenduidig antwoord komt richting aanvrager.
Aandachtspunt blijft om goed met af te blijven stemmen tussen provincie en gemeente, en hierover te communiceren zodat het duidelijk voor de inwoners is.
- De provincie heeft sinds 2017 ook een aantal kwalitatieve voorschriften in de omgevingsverordening opgenomen. Een van die voorschriften is dat er geen ontheffing van de herbeplanting elders wordt afgegeven als er sprake is van een oude bosgroeiplaats waar de afgelopen 100 jaar onafgebroken bomen hebben gestaan. De kaart met locaties van oude bosgroeiplaatsen wordt meegenomen met de op dit moment lopende actualisatie van de verordening.
- De provincie streeft er ook naar om tot een meer gemengde laanbeplanting te komen met name in de beuken- en eikenlanen, vanuit risicospreiding en ecologische gronden.
- Als ten behoeve van verbetering van de verkeersveiligheid geen ander haalbaar alternatief mogelijk is dan kap, dan moet kap mogelijk zijn. Dit is vanuit provincie besloten.
- N315, dit is een plan met weinig ruimte en veel leidingen. Binnen de gemeente Berkelland zijn de mogelijkheden voor herplant beperkt. Specifiek voor het traject Doetinchem-Ruurlo is daarom samen met o.a. de gemeente Berkelland een

integraal inrichtingsplan opgesteld, dat er in voorziet dat herplant plaatsvindt langs dit traject en niet elders in de provincie.

- Opgemerkt wordt collega's die niet bij het opstellen van een dergelijk plan betrokken waren, een andere opstelling hebben, wat de samenwerking in het project niet bevordert.
- Snoei tot 20% was vergunning vrij, dit wordt 25 %. Vanuit de provincie wordt opgemerkt dat er ook vaak correctieve snoei nodig is, tot 40% van de kroon. Daarbij gaat het om een paar procent van de bomen. Is dit nog verder op te rekken? Gemeente: nee, dan is er wel vergunning nodig; ook i.v.m. helderheid naar buiten toe, dat inwoners weten dat er goed en professioneel naar is gekeken. Provincie: al erg blij met de oprekking naar 25%.
- Beukenlanen, veel bomen gaan dood, slechte staat. Hierover is binnenkort een overleg ingepland. Maken stappenplan en werkwijze. Waar niet noodzakelijk voor cultuurhistorie, omvormen naar andere soorten met meer diversiteit. Meer lange termijnvisie. Felix is daarbij betrokken.
- Leges verlaagd en herplant minder: meer in gesprek komen. Prima. Heel goed, een van de punten die hen opviel in de huidige verordening is wel blijk van wantrouwen.
- Leges tussen overheden zou je moeten afschaffen.
- Wanneer besluitvorming? Waarschijnlijk vlak na zomer in de raad.
- Verslag delen.

2.4 Kleine Kernen Berkelland

Verslag

Gesprek op 27 -3-2023

Namens Kleine Kernen Berkelland: vertegenwoordiger Rekken (bestuurslid Dorps coöperatie)

Begin 2021 hebben we met diverse organisaties gesproken over een nieuwe bomenverordening.

In een brief van 31 januari 2023 hebben we de betrokken organisaties gevraagd om in gesprek te gaan over de hoofdlijnen van een voorstel voor een nieuwe bomenverordening.

- De heer Aarnink was ook 2 jaar geleden bij het gesprek over de bomenverordening geweest. Voor de Kleine kernen Berkelland is er niet een apart bestuur. Aarnink vertegenwoordigt de kern Rekken en is daar bestuurslid van de Dorps coöperatie Rekken.
- Aarnink ziet het niet als zijn rol om de uitkomsten van dit gesprek te delen met andere vertegenwoordigers van de kernen die deelnemen in het platform Kleine Kernen Berkelland.
- Vergunningplicht buiten de bebouwde kom, als je de grens bij 10 cm legt, dan geeft dit de kans dat mensen vlak voordat hij deze grens bereikt, de boom/beplanting weg zagen, knippen of klepelen. Eventueel verhogen van de grens van 10 cm is hij geen voorstander van. Opgroeiend hout en ondergroei in singels en struvelen zou hij nog meer willen beschermen. Suggestie van dhr Aarnink is om hier een beschermingsartikel voor toe te passen.

- Hoogte van takken snoeien: hoger dan 4 meter snoeien is niet nodig, zo hoog zijn de machines niet. Hierbij worden ook nog de takken gesnoeid die zijdelings groeien in de singel en niet over het perceel hangen.
- Singels en bomen van de gemeente langs wegen en publieke ruimten worden te pas en te onpas vernield, gezaagd en kort gehouden door aanliggende eigenaren. Dit is een aandachtspunt voor de gemeente.
- Bomenlijst: vaak onduidelijk om welke boom het precies gaat. Hij kan zich vinden in de verbetering van het plaatsen van een foto en omschrijving bij de lijst op de website.
- Leges: Hoe komen we aan deze bedragen? Uitleg gegeven dat dit is om vooral de drempel te verlagen om in gesprek te komen met degene die een bomen wil kappen. En daarnaast eenvoudig. Aarnink kan zich vinden in een verlaging van de huidige tarieven omdat die nu erg hoog zijn.
- Dode boom, als je dode bomen hebt dan moet je ze zagen. Hij kan zich vinden in een meldingsplicht, die gratis is.
- Communicatie: het gesprek met de eigenaren is van belang. Maar het moet niet over 5 schijven gaan. Sneller en duidelijker: 1 loket en 1 contact.
- Procedure voor een vergunning duurt nu erg lang. (Er staat nu een afhandeltermijn van 8 weken voor en aanvraag, en er kan worden verlengd met nog eens 6 weken. Daarna moet nog 6 weken worden gewacht voor gekapt mag worden). Aandachtspunt.
- Invasieve exoot, moet bestreden worden. Akkoord meldingsplicht.
- Herplant max. 4 bomen per gekapte boom, akkoord.
- Iets verruimen van percentage snoei vergunning vrij, akkoord.
- Hakhout, alleen 1^e keer vergunning aanvragen. Dit is vaak wat minder duidelijk dan bijv knotboom. Maar akkoord.
- Hoe zit het met bos? Dit valt ook onder de Bomenverordening, en daarnaast ook onder de Wet natuurbescherming (voorheen boswet). Aarnink pleit voor goede uitleg wat hiervoor geldt vanuit de gemeente. Onderhoud is gewoon nodig en dat kan ook onder bepaalde voorwaarden zonder vergunning. Dit is nu nog niet goed duidelijk, aandachtspunt is dus communicatie.
- Aarnink pleit voor herstel van singels en struwelen zoals die oorspronkelijk bedoeld zijn (lengte, breedte, houtsoort enz.). Dit voor behoud en bescherming van wild en insecten.
- Gemeente vraagt het verslag op van het overleg van de Kleine kernen, waarin de brief over de bomenverordening is behandeld. Bij dat overleg was Aarnink niet aanwezig. De overige kleine kernen hebben geen opmerkingen ingebracht.